

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

24.06.2016

Київ

№ 229

Про внесення змін до Положення
про Дунайський біосферний заповідник

З метою приведення Положення про Дунайський біосферний заповідник у відповідність до статей 5, 16, 18 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», з урахуванням постанови Вищого адміністративного суду України від 17 травня 2016 К/800/24849/15,

НАКАЗУЮ:

1. Унести зміни до Положення про Дунайський біосферний заповідник, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів від 22 жовтня 2015 року № 387, виклавши його у новій редакції, що додається.

2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра – керівника апарату Вакараша В.М.

Міністр

Остап СЕМЕРАК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ Міністерства екології та природних
ресурсів від 22 жовтня 2015 року № 387

(у редакції наказу Міністерства екології та
природних ресурсів України

від 24.06.16 № 229

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДУНАЙСЬКИЙ БІОСФЕРНИЙ ЗАПОВІДНИК
(нова редакція)**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дунайський біосферний заповідник (далі – ДБЗ) створено Указом Президента України від 10.08.1998 № 861 "Про створення Дунайського біосферного заповідника" на базі природного заповідника "Дунайські плавні". Природний заповідник "Дунайські плавні" утворено постановою Ради Міністрів УРСР від 23.04.1981 № 203 "Про організацію державного заповідника "Дунайські плавні".

ДБЗ є правонаступником природного заповідника "Дунайські плавні".

1.2. ДБЗ є природоохоронною, науково-дослідною установою міжнародного значення, здійснює свою діяльність з урахуванням міжнародних програм і договорів.

1.3. ДБЗ є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки у територіальному органі Казначейства утримується за рахунок коштів державного бюджету. ДБЗ має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, бланки, штампи та офіційну емблему, що реєструються в установленому порядку.

1.4. Рішенням ЮНЕСКО від 02.02.1999 ДБЗ включено до Світової мережі біосферних заповідників у складі білатерального румунсько-українського біосферного резервату "Дельта Дунаю".

1.5. ДБЗ віднесено до сфери управління Національної академії наук України (далі – НАН України).

1.6. Указом Президента України від 10.08.1998 № 861 "Про створення Дунайського біосферного заповідника" встановлено загальну площу ДБЗ 46402,9 га. Указом Президента України від 02.02.2004 № 117 "Про розширення території Дунайського біосферного заповідника" територію ДБЗ розширено на 3850 га, що включені до його складу без вилучення у землекористувачів, та на 1295 га, які надаються ДБЗ у постійне користування і вже входили до його складу без вилучення у землекористувачів.

Загалом, відповідно до зазначених Указів, загальна площа ДБЗ разом із протоками і внутрішніми водоймами та двокілометровою смугою в акваторії Чорного моря в межах Кілійського району, вершиною озера Сасик і частиною Джантшейського лиману в межах Татарбунарського району Одеської області складає 50252,9 га.

1.7. ДБЗ у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про природно-заповідний фонд України", "Про наукову і науково-технічну діяльність", іншими законодавчими та нормативно-правовими актами, Проектом організації території та охорони природних комплексів Дунайського біосферного заповідника (далі – Проект організації території), а також цим Положенням.

Завдання, науковий профіль, характер функціонування і режим території ДБЗ визначаються у цьому Положенні.

1.8. Право ДБЗ на постійне користування земельною ділянкою оформлюється витягом з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про зареєстровані права та/або їх обтяження.

1.9. Межі ДБЗ встановлюються в натурі, оформлюються відповідними знаками та інформаційними матеріалами, наносяться на відповідні планово-картографічні матеріали територіальних органів Держгеокадастру, відображаються у відповідних формах статистичної звітності з кількісного обліку земель (форма № 6-зем) та землевпорядній документації, обов'язково враховуються при реконструкції та розвитку прилеглих територій.

1.10. На території ДБЗ у визначених місцях встановлюються необхідні державні інформаційні та охоронні знаки затвердженого зразка.

1.11. Юридична адреса ДБЗ: м. Вилкове, Кілійський район, Одеська область, вул. Татарбунарського повстання, 132 а, 68355, тел. (04843) 4-46-19, 3-11-95.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

2.1. ДБЗ створено з метою збереження в природному стані найбільш типових та унікальних природних комплексів у дельті ріки Дунай, охорони водно-болотних угідь міжнародного значення, інших цінних природних комплексів Українського Придунав'я, здійснення фонових екологічних моніторингу, вивчення навколишнього природного середовища, його змін під дією антропогенних факторів, розвитку міжнародного співробітництва, екологічної освітньо-виховної діяльності та організації екологічно-збалансованого природокористування в інтересах сталого розвитку регіону.

2.2. Основними завданнями ДБЗ є:

проведення фундаментальних і прикладних досліджень в сфері охорони навколишнього природного середовища і заповідної справи;

розробка та впровадження стратегії і тактики охорони природних комплексів;

збереження унікальної системи та структури екологічно-збалансованого використання природних ресурсів з урахуванням існуючих традицій, рекомендацій програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", міжнародного досвіду і на основі відповідних угод/договорів з природокористувачами, а також вдосконалення заповідного режиму на основі наукових даних;

здійснення екологічної освіти, природоохоронної пропаганди з метою привернення уваги громадськості до проблем ДБЗ та охорони природи у регіоні, поширення екологічних знань, участі у підготовці кваліфікованих кадрів природоохоронного профілю;

вивчення змін природних комплексів під дією антропогенних факторів та впровадження заходів, що стримують їх антропогенну трансформацію;

забезпечення розвитку міжнародного співробітництва в рамках програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера".

3. УПРАВЛІННЯ ДБЗ

3.1. Управління ДБЗ здійснюється відповідно до вимог законодавства спеціальною адміністрацією (далі – адміністрація).

3.2. Адміністрацію очолює директор, який призначається на посаду Президією НАН України за погодженням з Мінприроди.

До складу адміністрації входять відповідні наукові структурні підрозділи, служби охорони, екологічної освіти, господарського та іншого обслуговування згідно із затвердженим штатним розписом.

3.3. Президія НАН України затверджує штатний розпис, кошторис витрат, плани матеріально-технічного забезпечення ДБЗ, звільняє директора ДБЗ, який несе повну відповідальність за діяльність ДБЗ.

3.4. Директор, діючи в межах законодавства, самостійно вирішує питання діяльності ДБЗ, зокрема:

забезпечує виконання основних завдань, визначених у пункті 2.2. Розділу 2 "Мета створення і завдання" Положення;

організовує і здійснює керівництво науково-дослідною, природоохоронною, еколого-освітньою та господарською діяльністю ДБЗ;

діє без довіреності від імені ДБЗ, представляє його інтереси в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, судових органах, в установах, організаціях та підприємствах;

в межах своєї компетенції видає накази;

здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

3.5. Діяльність усіх структурних підрозділів і служб ДБЗ, його співробітників здійснюється на підставі законодавства, цього Положення і посадових інструкцій, які затверджуються директором ДБЗ.

3.6. У разі відсутності директора (відрадження, відпустка, хвороба тощо), його обов'язки покладаються на заступника директора.

3.7. Для вирішення наукових і науково-технічних проблем у ДБЗ створюється науково-технічна рада (далі – НТР). Положення про НТР, її склад та порядок діяльності затверджуються відповідно в установленому порядку.

4. СТРУКТУРА ТА РЕЖИМ ТЕРИТОРІЇ ДБЗ

4.1. Територія ДБЗ враховується в усіх видах землевпорядної, містобудівної та проектної документації.

4.2. Функціональне зонування території ДБЗ здійснюється відповідно до Проекту організації території, що затверджується у встановленому порядку Мінприроди.

4.3. На території ДБЗ відповідно до природоохоронного законодавства виділяються такі функціональні зони:

заповідна;

буферна;

регульованого заповідного режиму;

антропогенних ландшафтів.

4.3.1. На території (акваторії) заповідної зони забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить цільовому призначенню цієї зони, порушує природний розвиток процесів та явищ або створює загрозу шкідливого впливу на його природні комплекси та об'єкти, а саме:

будівництво споруд, шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту і зв'язку, не пов'язаних з діяльністю природних заповідників, розведення вогнищ, влаштування місць відпочинку населення, стоянка транспорту, проїзд і прохід сторонніх осіб, прогін свійських тварин, пересування механічних транспортних засобів, за винятком шляхів загального користування, лісосплав, проліт літаків та вертольотів нижче 2000 метрів над землею, подолання літаками звукового бар'єру над територією заповідної зони ДБЗ та інші види шумового впливу, що перевищують установлені нормативи;

геологорозвідувальні роботи, розробка корисних копалин, пошкодження ґрунтового покриву та гідрологічного і гідрохімічного режимів, руйнування геологічних відслонень, а також добування піску та гравію в річках та інших водоймах, застосування хімічних засобів, усі види лісокористування, проведення рубок головного користування та всіх видів поступових та суцільних рубок, вирубування дуплястих дерев, а також заготівля кормових трав, лікарських та інших рослин, насіння, квітів, очерету, випасання худоби, вилов і знищення диких тварин, порушення умов їх оселення, гніздування, інші види користування рослинним і тваринним світом, що призводить до порушення природних комплексів;

мисливство, селекційний відстріл тварин, рибальство, туризм, інтродукція нових видів рослин і тварин, проведення заходів з метою збільшення чисельності окремих видів тварин понад допустиму науково обґрунтовану ємність угідь, збирання колекційних та інших матеріалів, за винятком матеріалів, необхідних для виконання наукових досліджень.

У разі термінової необхідності за рішенням НТР ДБЗ на території заповідної зони можуть проводитись заходи, спрямовані на охорону природних комплексів, ліквідацію наслідків аварій, стихійного лиха, не передбачені Проектом організації території.

Для ліквідації наслідків аварій та стихійного лиха, в результаті яких виникає пряма загроза життю людей чи знищення заповідних природних комплексів, особливо термінові заходи здійснюються за рішенням дирекції ДБЗ.

Для збереження і відтворення корінних природних комплексів, проведення науково-дослідних робіт та виконання інших завдань у заповідній зоні ДБЗ, відповідно до Проекту організації території у встановленому порядку допускається:

виконання відновлювальних робіт на землях з порушеними корінними природними комплексами, а також здійснення заходів щодо запобігання змінам природних комплексів ДБЗ внаслідок антропогенного впливу – відновлення

гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, що історично склалися, видів рослин і тварин, які зникають тощо;

здійснення протипожежних і санітарних заходів, що не порушують режиму заповідної зони;

спорудження у встановленому порядку будівель та інших об'єктів, необхідних для виконання поставлених перед ДБЗ завдань;

збір колекційних та інших матеріалів, виконання робіт, передбачених планами довгострокових стаціонарних наукових досліджень, проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

Проектом організації території може бути передбачено виділення земельних ділянок для задоволення господарських потреб ДБЗ та його працівників у сінокосах, випасах, городах та паливі відповідно до встановлених нормативів.

4.3.2. Зона регульованого заповідного режиму.

У зоні регульованого заповідного режиму з дотриманням вимог законодавства дозволяється обмежений випас худоби, заготівля очерету, організація еколого-освітнього туризму тощо. Всі ці види діяльності та їх обсяги обґрунтовуються на НТР і узгоджуються у встановленому законом порядку.

В зоні регульованого заповідного режиму забороняється:

заїзд човнами у протоки за попереджувальні знаки, які встановлені за 500 м до колоній птахів (за виключенням човнів співробітників ДБЗ);

мисливство, відвідування плавнів в гніздовий період (березень-червень);

інші дії, які можуть завдати шкоди природним комплексам, що охороняються.

Адміністрація ДБЗ, при виявленні негативних наслідків природокористування для збереження цінних природних комплексів цієї території, має право встановити заборону господарського використання того чи іншого ресурсу.

4.3.3. Буферна зона ДБЗ забезпечує запобігання негативному впливу на заповідну зону господарської діяльності на прилеглих територіях, її режим визначається відповідно до вимог, встановлених для охоронних зон природних заповідників.

В буферній зоні не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на ДБЗ. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

4.3.4. Зона антропогенних ландшафтів включає території традиційного землекористування, лісокористування, водокористування, місця поселення, рекреації та інших видів господарської діяльності, в ній забороняється мисливство.

4.4. У межах ДБЗ у період масового розмноження диких тварин, з 1 квітня до 15 червня, забороняється проведення робіт та заходів, які є джерелом

підвищеного шуму та неспокою (пальба, проведення вибухових робіт, феєрверків, санітарних рубок лісу, проведення ралі та інших змагань на транспортних засобах).

4.5. В межах ділянок ДБЗ, виділених для вилову риби, НТР ДБЗ визначає умови його здійснення, кількість, параметри та асортимент знарядь лову, терміни та способи лову, кількість рибалок.

5. ОХОРОНА ДБЗ

5.1. Охорона території ДБЗ покладається на службу його охорони, що входить до складу служби державної охорони природно-заповідного фонду України, яка має статус правоохоронного органу.

5.2. Службу державної охорони ДБЗ (далі – служба держохорони) очолює директор ДБЗ, який несе повну відповідальність за організацію її діяльності та забезпечення додержання режиму території, а також збереження, відтворення та раціональне використання природних комплексів і ресурсів у межах його території.

5.3. Повноваження служби держохорони визначаються законодавством.

5.4. Основними завданнями служби держохорони є:
забезпечення додержання режиму охорони території та об'єктів;
попередження та припинення порушень природоохоронного законодавства.

5.6. Порушення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища на території ДБЗ тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну та/або кримінальну відповідальність.

5.7. Розміри шкоди, заподіяної внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища на території ДБЗ, визначаються в установленому порядку.

5.8. Усі співробітники ДБЗ зобов'язані надавати активну допомогу в його охороні.

5.9. Державний контроль за додержанням режиму ДБЗ здійснюється Державною екологічною інспекцією України.

5.10. Громадський контроль за додержанням режиму території ДБЗ здійснюється громадськими інспекторами з охорони довкілля.

5.11. Законодавством України забезпечується правовий і соціальний захист працівників служби державної охорони та інших служб, що здійснюють охорону ДБЗ.

5.12. Використання природних ресурсів на території ДБЗ здійснюється у загальному та спеціальному порядках. Загальне використання природних ресурсів здійснюється відповідно до цього Положення, Проекту організації території та з урахуванням вимог режиму території. Забезпечення додержання режиму території ДБЗ під час використання природних ресурсів у загальному порядку покладається на його адміністрацію.

Спеціальне використання природних ресурсів у межах території ДБЗ здійснюється у встановленому законодавством порядку.

6. НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ДБЗ

6.1. Науково-дослідна діяльність ДБЗ має на меті вивчення природних процесів, їх змін під дією різних факторів, наукове забезпечення збереження і відновлення типових та унікальних природних комплексів і їх елементів, моніторинг найбільш важливих природних компонентів, екологічне прогнозування, розробку наукових основ охорони, відтворення та екологічно-збалансованого використання природних ресурсів у першу чергу на території ДБЗ і в суміжних районах української частини дельти Дунаю та Дунай-Дністровського межиріччя.

Наукові дослідження, спостереження за станом навколишнього природного середовища та інша діяльність здійснюються з урахуванням міжнародних програм.

6.2. Основні напрями наукових досліджень ДБЗ визначаються з урахуванням відповідних програм і планів науково-дослідних робіт, які затверджуються НАН України та Мінприроди.

6.3. Державна установа "Інститут морської біології НАН України" та Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України здійснюють науково-методичний супровід діяльності ДБЗ з проведення наукових досліджень, збереження біорізноманіття та використання природних ресурсів.

6.4. Наукові дослідження на території ДБЗ можуть здійснюватися іншими науково-дослідними організаціями та установами, на основі єдиних програм і планів науково-дослідних робіт чи спеціальних угод між цими установами та організаціями і адміністрацією відповідно до законодавства.

6.5. Основною формою узагальнення результатів наукових досліджень і спостережень за станом і змінами природних комплексів на території ДБЗ є його Літопис природи, який ведеться в установленому порядку за Програмою Літопису природи для заповідників та національних природних парків.

6.6. Порядок підготовки та програма Літопису природи затверджуються Мінприроди разом із НАН України.

6.7. ДБЗ бере участь у конкурсах наукових робіт та науково-практичних розробок, в тому числі і міжнародних, у міжнародному співробітництві в галузі охорони, вивчення та використання територій і об'єктів природно-заповідного фонду та природних ресурсів, забезпечує обмін необхідною інформацією, організує спільну підготовку і обмін науковців, веде видавничу діяльність.

6.8. Окрему увагу науковий відділ приділяє розробці менеджмент-плану та вивченню ресурсного потенціалу різних зон ДБЗ, розробляє пропозиції щодо його охорони і раціонального використання. Розроблені рекомендації, після затвердження НТР, носять обов'язковий характер для території ДБЗ.

8.2. Кошти, отримані в результаті надання платних послуг згідно з переліком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2000 № 1913 "Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду", є власними коштами ДБЗ і вилученню не підлягають. Ці кошти використовуються для здійснення заходів щодо охорони території та об'єктів ДБЗ і провадження діяльності, передбаченої цим Положенням. Спеціальні кошти

різноманіття, у виробленні моделі гармонійного поєднання охорони навколишнього природного середовища та сталого розвитку регіону, зокрема у:

співробітництві з виконання та дотримання норм міжнародних правових документів в галузі охорони природи і заповідної справи;

розробці та реалізації міжнародних наукових, науково-екологічних та інших програм і проектів, в тому числі в рамках взятих на себе Україною відповідних міжнародних зобов'язань;

забезпеченні обміну наукової інформації, організації спільної підготовки науковців і фахівців, проведенні еколого-виховної та видавничої діяльності, міжнародного екологічного туризму.

10.4. В рамках білатерального румунсько-українського біосферного резервату ДБЗ координує діяльність з румунською стороною через спільно створювану Координаційну раду.

10.5. Заповідник може входити до міжнародних природоохоронних асоціацій, об'єднань, організацій тощо згідно з нормами чинного законодавства України, відповідними міжнародними нормами за умови узгодження з Національною академією наук України, а також Національним комітетом України з програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера".

11. ЗМІНА МЕЖ, КАТЕГОРІЙ ТА СКАСУВАННЯ СТАТУСУ

11.1. Зміна меж, категорії та скасування статусу території ДБЗ проводиться відповідно до законодавства.

12. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АДМІНІСТРАЦІЇ ДБЗ

12.1. Припинення діяльності ДБЗ проводиться в установленому законодавством порядку.

12.2. Ліквідація адміністрації ДБЗ здійснюється в порядку, передбаченому законодавством.

12.3. У разі ліквідації адміністрації майно ДБЗ повинно бути передане іншій неприбутковій організації відповідного виду або зараховано до доходу бюджету.

**Директор Департаменту
з питань заповідної справи**

І.Б. Іваненко

